

ชื่อวิทยานิพนธ์	การจัดการศึกษาอิสลามในเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล
ผู้เขียน	นายอับดุลเลาะหะ หมัดอะด้า
สาขาวิชา	การบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทสังคมของชุมชนมุสลิมเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล 2) ศึกษาระดับความต้องการในการจัดการศึกษาอิสลามของประชาชนในชุมชนมุสลิมเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล และ 3) ประมวลแนวทางในการจัดการการศึกษาอิสลามของชุมชนมุสลิมเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล เป็นวิจัยเชิงพรรณนา ทำการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นประชาชนในชุมชนมุสลิมเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล จำนวน 10 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ เข้าใจบริบทและเคยปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนเกาะบูโหลนจำนวน 24 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาระดับความต้องการในการจัดการศึกษาอิสลาม จำนวน 216 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1) บริบททางสังคมพบว่า ประชาชนประกอบอาชีพประมงเป็นหลัก ส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อยโดยเฉพาะทางด้านการศึกษาอิสลามและส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านอัลกุรอานได้ ชุมชนไม่มีการเรียนการสอนในระดับตาดิก้าหรือฟิรดูอินแต่มีการเรียนการสอนรายวิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนสามัญ ไม่มีอิหม่ามหรือผู้นำทางด้านศาสนาที่เป็นคนในชุมชนเองมีเพียงอาสาสมัครจากแผ่นดินใหญ่มาทำหน้าที่และนำละหมาดวันศุกร์หรือในช่วงที่มีพิธีกรรมสำคัญทางศาสนาเท่านั้น ประชาชนบางส่วนยังคงมีการฟังฟังพิธีกรรมทางไสยศาสตร์ มีรายได้น้อยกว่าหรือเพียงพอกับรายจ่ายเท่านั้นส่วนใหญ่มีหนี้สิน มีการปฏิสัมพันธ์กันภายในชุมชนสูงเช่น การแต่งงานกันเองภายในตระกูลเครือญาติและระหว่างตระกูล รวมทั้งกับชุมชนภายนอกก็มีการไปมาหาสู่กัน ขาดการเข้าถึงสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำอุปโภคบริโภค การบริการด้านอนามัยและสาธารณสุข

2) ประชาชนมีความต้องการในการจัดการศึกษาอิสลามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการจัดการศึกษาอิสลามด้านการศึกษาในระบบอยู่

ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการศึกษานอกระบบและด้านการศึกษาตามอัธยาศัยมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

3) ประมวลแนวทางในการจัดการศึกษาอิสลาม พบว่า ด้านการศึกษาในระบบควรพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาซึ่งเป็นรายวิชาที่มีอยู่แล้วในโรงเรียนสามัญ ให้มีความเข้มข้นมากขึ้นและทำให้มีชีวิตชีวา ด้านการศึกษานอกระบบ จำเป็นต้องผลักดันให้มีสยิดได้รับการรองรับการจดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อเป็นฐานนำไปสู่การจัดการเรียนการสอน และในระยะสั้นจะต้องประสานผู้มีจิตอาสาเป็นผู้สอน ส่วนในระยะยาวจะต้องส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาที่สูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือปริญญาตรี เพื่อกลับมาพัฒนาชุมชนและเป็นแบบอย่างแก่คนรุ่นต่อไป

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis Title	Islamic Educational Management in Bulone Island Satun Province
Author	Mr.Abdulloh Mad-adam
Major Program	Islamic Educational Administration and Management
Academic Year	2014

ABSTRACT

This research aims 1) to study social roles of Muslim community in Bulone Island in Satun Province, 2) to study level of demand for Islamic Education of Muslim community in Bulon Island, Satun Province, and 3) to compile guidelines for Islamic educational management in the Bulon community, Satun province. This descriptive study used both qualitative and quantitative method in which the data was collected by using interviews and questionnaires. Data was mainly collected from 10 villagers in the Bulon Muslim community, 24 experienced scholars who understand the contextual setting and used to work in community development in the Bulon Island and 216 representative samples. These samples were used to study the level of demand for Islamic educational management. Percentage, average, and standard division (S.D.) were employed for statistical analysis.

The results of the research as follows;

1) On social roles, it was found that the majority of villagers work as fishermen and most of them lack of education, especially in Islamic education, and are incompetent to recite al-Qur'an. No Islamic education in Tadiqa or Fardu-in is taught, however; Islamic studies are taught in government schools. There is no Imam or religious leaders in the community, but there is a volunteer from mainland who only comes to lead Friday prayer and/or important religious rituals. It was found from the research that some villagers still believe in superstition, the income earned is low and insufficient for expenditure, and most villagers are in debt. The internal interaction among community is high as there are marriages within relatives and clan, and the external intercourse is sociable. The community lacks of accessing infrastructures such as electricity, water, consumer goods, and sanitation and healthcare services.

2) In overall, the level of demand for Islamic educational management is high. When considering each aspect, it was found that the level of demand for formal Islamic education is very high, it was then followed by the demand for non-formal and informal education which are at high level.

3) On compilation of guidelines for Islamic educational management, it was found that Islamic studies that have already been taught in government schools should be strengthened and dynamic. Non-formal education should be precipitated in mosque as a place for Islamic education that needs to be registered legally. In short term solution, coordinating work must be done to get volunteers who will work voluntarily as teachers, while in a long term, children and youths must be supported to attain education that is higher than secondary level or degree level in order for them to return home for developing their community and to be strong role model to inspire the next generation.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

عنوان البحث تسيير عملية التربية الإسلامية في جزيرة بولون محافظة ستول

الباحث عبدالله مد آدم

القسم الإدارة والتنفيذ للتربية الإسلامية

العام الجامعي 1435 هـ / 2014 م

مستخلص البحث

يهدف هذا البحث إلى : (1) التعرف على مجتمع جزيرة بولون المسلمة في محافظة ستول. (2) التعرف على مدى الرغبات لأهل القرية في تفعيل العمليات التربوية الإسلامية. (3) تدوين طرق تفعيل عملية التربية الإسلامية في القرية. وانتهج الباحث النهج الوصفي، وذلك يتم الدراسة بالنوعية والكمية، وتم جمع البيانات الهامة من خلال الاستبانة والمقابلات الشخصية من أهل القرية عددهم 10 أفراد، والمتقفون ذوو الخبرات عن الجزيرة المدركين عنها الذين قد شاركوا في تنمية المجتمع عددهم 24 مثقفاً، والعينة المدروسة عن رغبات أهل القرية في عمليات التربية الإسلامية عددهم 216 فرداً، ثم القيام بتحليل البيانات ووصفها من خلال النسب المئوية، والمتوسطات الحسابية (M)، والانحراف المعياري (σ). ومن أبرز النتائج ما يلي:

(1) الجانب الاجتماعي توصل إلى أن أهل القرية اقتاتوا من صيد البحر أساساً، أغلبهم ممن لا يتلقون التربية سيما التربية الإسلامية ولا يستطيعون أن يقرأوا القرآن، وليس في القرية التعليم الأساسي كروضة الأطفال أو نحوها إلا في المدارس الحكومية في مادتها التربية الإسلامية، وليس لدى أهل القرية ممن كان له الكفاءة في الإمامة أو الوازع الديني إلا من خارج القرية ممن كان متطوعاً ليؤم الناس في صلاة الجمعة أو في المناسبات الدينية فقط، وبعض أهل القرية ما زال في تمسكهم بالسحر والمشعوذة، كانوا قليل الدخل أو كافية في النفقات وأكثرهم مدينون، ولهم صلة الرحم قوية من خلال الزواج بينهم من الأقرباء. وأهل القرية ولديهم التواصل فيما بينهم وبين خارج القرية وعدم توفر البنى التحتية كالتيار الكهربائي والمياه والخدمات الصحية والطبية.

(2) أغلب أهل القرية لديهم رغبات في التربية الإسلامية في صورتها العامة وأما بالتفصيل توصل إلى أن الرغبات في التربية الإسلامية وتوظيفها ضمن النظام التعليمي في مستوى الأعلى، وأما التعليم اللانظامي والتعلم الذاتي لديهم رغبات في المستوى العالي.

(3) مجموع طرق تفعيل عملية التربية الإسلامية توصل إلى أن جانب التعليم النظامي يتطلب أن يطور عمليات تفعيل التربية الإسلامية المدروسة في المدارس الحكومية إلى أكثر مكثفاً مما كانت وأكثر

حيوية، وأما جانب التعليم اللانظامي؛ فالمسجد يتطلب أن يسجل عند الحكومة تسجيلاً شرعياً ليكون قاعدة لتفعيل التربية الإسلامية، وفي المدى القريب أن يستقدم المتطوعين ليكونوا معلمين، وفي المدى البعيد أن يعزز النائشين والشباب أن يتلقون التربية الإسلامية في المستوى الأعلى من مرحلة المتوسط والبيكالوريوس ليكون مربي المجتمع وقدوة للجيل القادم.

Prince of Songkla University
Pattani Campus